

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 30. ožujka 2026.

Analiza odluke

Grubić protiv Hrvatske zahtjev br. 43427/22

čl. 5. Konvencije – pravo na slobodu i sigurnost

Obligatorni istražni zatvor određen nakon obnove kaznenog postupka nije bio protivan pravu na slobodu i sigurnost

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 29. siječnja 2026. odluku u predmetu podnositelja koji je tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na slobodu i sigurnost zajamčeno čl. 5. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Županijski sud u Zagrebu (dalje: ŽS u Zagrebu) je podnositelja proglasio krivim za razbojništvo i teško ubojstvo i osudio ga na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 30 godina. Vrhovni sud je potvrdio prvostupanjsku presudu, dok je u ulozi suda trećeg stupnja potvrdio drugostupanjsku presudu. Uslijed prigovora podnositelja, Europski sud je presudom od 18. ožujka 2021.¹, među ostalim, utvrdio da je tijekom postupka na drugom i trećem stupnju došlo do povrede čl. 6. st. 1. i st. 3. t. (c) Konvencije jer obrani nisu bili dostavljeni podnesci Državnog odvjetništva, te zbog odsutnosti podnositelja sa sjednica žalbenih vijeća. Nakon donesene presude Europskog suda, podnositelj je 26. ožujka 2021. podnio zahtjev za obnovu kaznenog postupka. Visoki kazneni sud je dopustio obnovu postupka, te je odredio da će se predmet vratiti u fazu žalbe protiv prvostupanjske presude. ŽS u Zagrebu je po službenoj dužnosti obustavio izvršenje kazne zatvora podnositelja te mu je odredio istražni zatvor dok se ne donese pravomoćna odluka. ŽS u Zagrebu je obrazložio odluku o istražnom zatvoru činjenicom da je bio ispunjen zakonski uvjet za određivanje obligatornog istražnog zatvora protiv podnositelja jer mu je prvostupanjskom presudom izrečena kazna u trajanju duljem od 5 godina. Po žalbi podnositelja protiv rješenja kojim mu je određen istražni zatvor Visoki kazneni sud je istu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostupanjsko rješenje. Ustavni sud je odbio podnositeljevu ustavnu tužbu protiv rješenja Visokog kaznenog suda te je potvrdio utvrđenja prvostupanjskog i drugostupanjskog suda. Nakon obnovljenog žalbenog postupka, Vrhovni sud je presudio da prethodno donesena osuđujuća presuda protiv podnositelja treba ostati na snazi. U žalbenom postupku, Vrhovni sud je potvrdio donesenu presudu. Podnositelj zahtjeva je u međuvremenu podnio zahtjev za obnovu postupka temeljem novih činjenica i dokaza. Europski sud je naveo kako se čini da je u trenutku donošenja odluke u ovom predmetu

¹ [Grubić protiv Hrvatske \(\[Odbor\], br. 33602/17, 18. ožujka 2021.\)](#)

postupak i dalje bio u tijeku pred hrvatskim sudovima.

Europski sud je razmatrao predmet na temelju čl. 5. st. 1. Konvencije u kontekstu prigovora podnositelja da je istražni zatvor određen u vezi s obnovom kaznenog postupka bio nezakonit.

U presudi [Ruslan Yakovenko protiv Ukrajine](#) (br. 5425/11, st. 57.-61., 4. lipnja 2015.) Europski sud je utvrdio relevantna načela o zakonitosti lišenja slobode. Svako lišenje slobode mora biti predviđeno jednom od iznimki propisanih čl. 5. st. 1. Konvencije i u skladu sa zakonom. Kada je u pitanju zakonitost lišenja slobode, uključujući i pitanje je li poštovan postupak propisan zakonom, Konvencija u biti upućuje na nacionalno pravo te nameće obvezu poštovanja njegovih materijalnih i postupovnih odredbi. Pri ocjeni zakonitosti lišenja slobode, Europski sud ispituje je li domaće pravo u skladu s odredbama Konvencije, uključujući načela koja su u Konvenciji izričito navedena ili proizlaze iz nje. Štoviše, Europski sud je naveo da lišenje slobode koje je zakonito prema domaćem pravu i dalje može biti proizvoljno u kontekstu Konvencije, te stoga protivno članku 5. Konvencije. Iako Europski sud dosad nije odredio opću definiciju pojma proizvoljnosti postupanja domaćih vlasti u kontekstu primjene čl. 5. st. 1. Konvencije, kroz svoju sudsku praksu je razvio ključna načela iz kojih je razvidno da se taj pojam razlikuje ovisno o činjenicama svakog predmeta i ovisno o vrsti predmetnog lišenja slobode. Jedno od općih načela navodi kako će lišenje slobode biti proizvoljno kada, unatoč usklađenosti s formalnim zahtjevima nacionalnog prava, postoji *mala fide* element ili obmana od strane domaćih vlasti ili kada domaće vlasti propuste pokušati pravilno primijeniti relevantno zakonodavstvo.

Kazneni postupak protiv podnositelja je obnovljen u fazi žalbe protiv prvostupanjske presude, drugim riječima u fazi u kojoj je ponovno trebalo ispitati i činjeničnu i pravnu osnovu osuđujuće presude i kazne izrečene prvostupanjskom presudom. Unatoč proteku vremena, Europski sud je smatrao da je postupak obnove stvorio uzročno-posljedičnu vezu između osude iz prvostupanjske presude i određivanja istražnog zatvora nakon donošenja odluke o obnovi postupka, u kontekstu čl. 5. st. 1. t. (a) Konvencije.

Istražni zatvor podnositelja određen je na temelju čl. 123. st. 2. ZKP/08, u skladu s izmjenama i dopunama ZKP-a iz 2019. Tim izmjenama je ukinuto najdulje trajanje obligatornog istražnog zatvora, odnosno istražnog zatvora koji se određuje u slučaju kada je u prvostupanjskoj presudi izrečena kazna zatvora u trajanju od 5 godina ili više. Međutim, Europski sud je naglasio kako najdulje razdoblje trajanja istražnog zatvora u predmetu podnositelja nije prekoračeno čak ni prije stupanja na snagu izmjena iz 2019. i prije obnove kaznenog postupka. U odnosu na primjenjivost izmijenjenog čl. 123. st. 3. ZKP/08, Europski sud je prihvatio tvrdnju zastupnice kako je neposredna primjena tog članka bila predviđena odredbama ZKP/08, a što također potvrđuju i smjernice usvojene na sastanku Kaznenog odjela Vrhovnog suda² iz kojih je bilo razvidno da se nakon donošenja rješenja kojim se dopušta obnova kaznenog postupka, taj postupak treba voditi u skladu sa trenutačno važećim ZKP-om. Isto je dodatno potvrđeno i sudskom praksom Vrhovnog suda³. Stoga je Europski sud zaključio da ništa ne ukazuje na činjenicu da podnositelju, kojeg je tijekom cijelog postupka obnove zastupao odvjetnik, nisu bile dostupne smjernice i sudska praksa Vrhovnog suda.

² Sastanak sjednice Kaznenog odjela Vrhovnog suda od 24. listopada 2011., [odluka br. Su IVk 1/2011-62](#)

³ [Odluka Vrhovnog suda br. KŽ 355/2017 od 6. listopada 2017.](#)

Na temelju odredbe čl. 133.a Zakona o kaznenom postupku iz 2008. (dalje: ZKP/08) istražni zatvor podnositelja mogao je trajati sve dok se pravomoćno ne odluči o njegovoj kaznenoj osudi, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne. Stoga, isti nije predstavljao naknadno određeno novo lišenje slobode. Nadalje, Europski sud je odbacio tvrdnju podnositelja da istražni zatvor u njegovu predmetu nije mogao biti određen nakon donošenja rješenja o obnovi postupka, već samo u trenutku donošenja prvostupanjske presude kojom je bio proglašen krivim. Istražni zatvor određen podnositelju temeljio se na odredbi čl. 507. st. 5. ZKP/08 kojom je izričito bilo dopušteno određivanje istražnog zatvora u slučaju kada je doneseno pravomoćno rješenje o obnovi postupka, te ako postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora.

Europski sud nije utvrdio da su postojale okolnosti koje su ukazivale da je istražni zatvor bio proizvoljan, a osobito uzimajući u obzir da su domaći sudovi naveli jasne i dostatne razloge za svoje odluke, te su posebno naglasili obligatornu prirodu istog. Europski sud je osobitu važnosti pridao i činjenici da u predmetu podnositelja razdoblje trajanja istražnog zatvora nije premašilo i nije moglo premašiti trajanje dosuđene kazne zatvora, s obzirom da podnositelj u tom trenutku još nije odslužio kaznu u cijelosti.

Slijedom navedenog, Europski sud nije utvrdio postojanje okolnosti koje bi ukazivale na činjenicu da određeni istražni zatvor nije bio u skladu s čl. 5. st. 1. t. (a) Konvencije, te je odbacio zahtjev podnositelja kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava